

صابر

م. ج. جعفروف

میرزا علی اکبر صابر

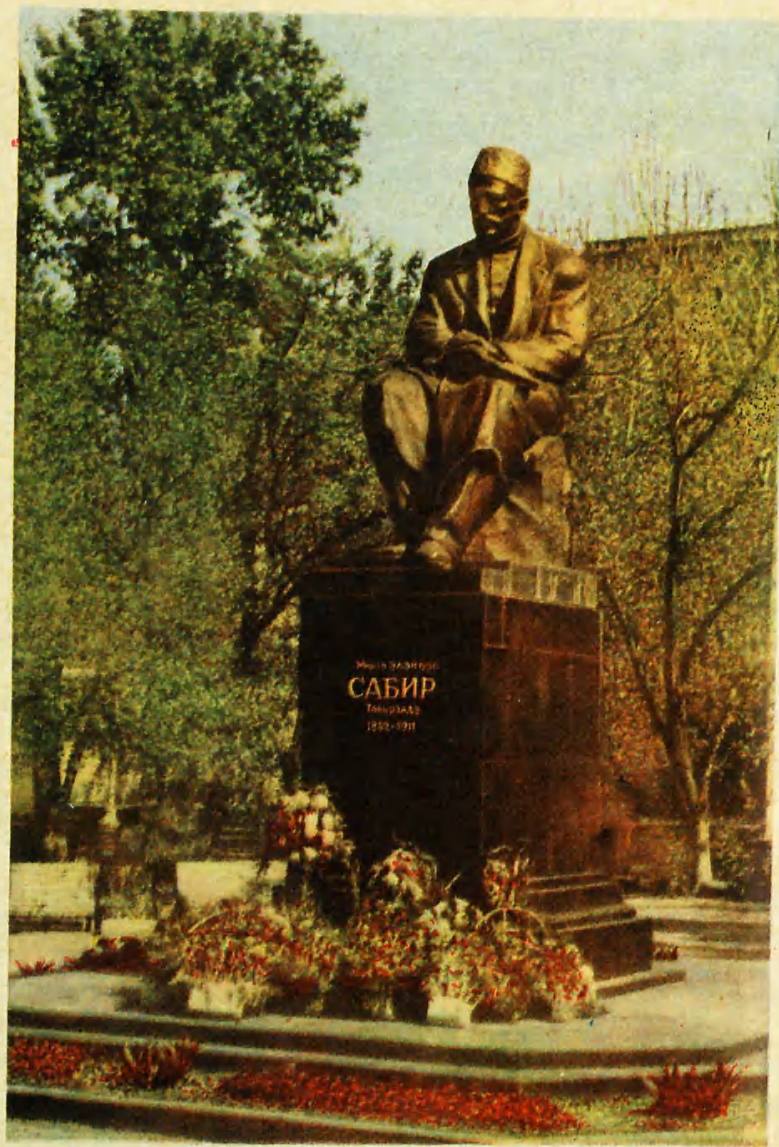
میرزا علی اکبر صابر

نشریات دولتی آذربایجان
باکو - ۱۹۶۲

مترجم: ا. شفائی
رداکتور: ح. محمدزاده

ملت آذربایجان همراه با ملل برادر شوروی صدمین سالگشت
تولد یکی از مبرزترین استادان سخن خود شاعر دموکرات انقلابی
میرزا علی اکبر صابرا جشن میگیرد. آذربایجان چندین شاعر مشهور
جهانی مانند نظامی، خاقانی، نسیمی، فضولی، صائب تبریزی،
قطران تبریزی، واقف، میرزا شفیع واضح و صمد ورغون را
در دامان خود پرورش داده است. صابر بعنوان يك ساتيريك و
بذله گوی زبردست و نوآور بین شعرای نامبرده موقیبت خاصی
را احراز میکند.

صابر در پیشرفت افکار سیاسی-اجتماعی و بدیعی آذربایجان
در قرن بیستم نقش بسیار مهمی داشته است. او با اشعار انتقادی
خود که مبین امید و خوشبینی عالی فلسفی است در نظم قرن
بیستم آذربایجان شالوده يك مکتب ادبی نوین، مبارز و معاصر
را ریخته و بنیان گذار شعر جدید خلقی و توده ای گردیده است.
کلیه شعرای نامی قرن بیستم آذربایجان صابر را استاد و معلم
بزرگ خویش شمرده اند. تحت تاثیر اشعار صابر يك نسل شعرای
هجاگو بشمر رسیده اند که پیروان مکتب او شمرده میشوند.
صابر در دوره بیداری آسیا یکی از نخستین و پیشروترین

مجسمه میرزا علی اکبر صابر در باکو

روشنفکرانی است که با آثار پرارزش خود در افکار بدیعی و اجتماعی و در ادبیات دموکراتیک اغلب خلقهای خاور نزدیک و میانه تأثیر بسیار نیکوئی بخشیده است. شاعر ایرانی ا. لاهوتی درباره اشعار صابر که بمناسبت انقلاب ایران در سالهای ۱۹۱۱ - ۱۹۰۶ سروده است مینویسد که: «آثار صابر در ایران تأثیر شگرفی مینمود. این آثار بر شهامت و رشادت مردان انقلابی که علیه شاه مبارزه میکردند میافزود.»

شاعر انقلابی معاصر ترکیه ناظم حکمت گفته است که: «صابر نه تنها در آذربایجان، بلکه در آسیای میانه، خاور نزدیک و میانه نیز یکی از بزرگترین شعرا بشمار است». ناظم حکمت با توجه بتأثیر اشعار صابر در دوره انقلاب ۱۹۰۸ ترکیه برگفته خود چنین می افزاید: «شعر صابر منبع الهام آزادخواهان ترکیه بود. مبارزه صابر در راه آزادی، منافع خلق و دموکراسی، علیه استبداد، فئودالیسم، نیروهای سیاه ارتجاع و لیبرالیسم بورژوازی در مین من نیز دردست آنهاست که در همین راه سیر میکنند سلاح آزموده و مطمئنی بشمار میرود.»

اشتهار صابر در چنین مقیاس وسیعی امری تصادفی نبوده است. همانطور که جنبشهای سیاسی و اجتماعی آذربایجان پس از سال ۱۹۰۵ دقت دنیای متمدن را بخود جلب نمود، افکار بدیعی آذربایجان نیز در مرکز توجه اشخاص پیشرو و مرفقی خاور نزدیک قرار گرفت. از طرف دیگر نیز شاعر بزرگ آذربایجان نه فقط بحیات میهن خود توجه داشت، بلکه نسبت بوقایع تمام جهان ابراز علاقه مینمود. او بویژه راجع بزندگی مردم روسیه، ایران، ترکیه و آسیای میانه اطلاعات جامعی داشت و بادقت تمام مراقب مبارزات آزادی طلبی اینکشورها بود و عقیده خود را درباره حوادث مهم سیاسی-اجتماعی در قالب شعر بدون تأخیر ابراز میداشت. صابر شاعری نبود که در چهارچوب محدود ملی بماند. او هم از حیات اجتماعی آذربایجان و هم از مسائلی که حائز اهمیت جهانی بود بحث مینمود و از این رو است که دایره تأثیر

